

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 210.446 van 18 januari 2011
in de zaak A. 167.692/XII-4578**

In zake: Lisa BASILE
die woonplaats kiest te Genk
Wiekstraat 19

tegen:

de VZW ONZE-LIEVE-VROUWLYCEUM GENK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Luc Willems en Véronique Cassimon
kantoor houdend te Hasselt
Sasputvoogdij 84
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 10 november 2005, strekt tot de nietigverklaring van “de beslissing van de delibererende klassenraad waarbij beslist werd om over het schooljaar 2004-2005 aan [Lisa Basile] een C-attest toe te kennen en [van] de beslissing van de Interne Beroepscommissie van het Onze-Lieve-Vrouwlyceum [...] op 13/09/2005 en [van de beslissing van] de Raad van Bestuur van het Onze-Lieve-Vrouwlyceum [...] op 14.09.2005 waarbij beslist werd de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 197.215 van 23 oktober 2009 wordt het beroep verworpen, in de mate waarin het is gericht tegen de beslissing van de delibererende klassenraad en tegen de beslissing van de beroepscommissie, worden de debatten heropend en het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat belast met een aanvullend onderzoek.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een aanvullend verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2010.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat Leïla Tijini, die loco advocaten Luc Willems en Veronique Cassimon verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoekster is tijdens het schooljaar 2004-2005 ingeschreven in het tweede leerjaar van de derde graad, ASO studierichting economie-moderne talen, aan het Onze-Lieve-Vrouwlyceum te Genk.

Op het einde van het schooljaar behaalt zij twee jaartekorten: één voor biologie (34%) en één voor economie (45%). De delibererende klassenraad stelt voorts vast dat er ook “zwak” is gepresteerd voor chemie (54% met 49% voor de proefwerken), fysica (54% met 48% voor de proefwerken) en wiskunde (53% met 48 % voor de proefwerken). De klassenraad heeft vragen “naar de capaciteit m.b.t. het verwerken van grotere leerstofgehelen” en beslist om verzoekster de mogelijkheid te geven bijkomende proeven af te leggen: “biologie (te laag %-ge) en economie gezien de sterke puntendaling voor dit afdelingsvak”.

Voor de bijkomende proef biologie behaalt verzoekster een resultaat van 34% en voor die van economie 35%.

De delibererende klassenraad beslist op 26 augustus 2005 om verzoekster een oriënteringsattest C toe te kennen.

3.2. Nadat verzoekster haar recht op overleg deed gelden, beslist de directeur van de onderwijsinstelling dat de klassenraad opnieuw zal worden samengeroepen “ten laatste op 5 september”.

3.3. Op 5 september 2005 beslist de delibererende klassenraad dat het oriënteringsattest C behouden blijft. Zijn gemotiveerde beslissing wordt aan verzoekster nog dezelfde dag meegedeeld.

Op 7 september 2005 tekent verzoekster beroep aan bij de beroepscommissie.

Na verzoekster te hebben gehoord op 13 september 2005 stelt de beroepscommissie vast “dat er geen relevante nieuwe elementen werden aangebracht dan deze die reeds gekend waren bij de deliberatie van 5 september 2005” en geeft deze commissie aan het schoolbestuur het advies “om de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen om de door de ouders en leerling bestreden beslissing opnieuw te overwegen”.

3.4. Bij brief van 14 september 2005 laat het schoolbestuur aan verzoekster en haar ouders weten dat het heeft beslist om de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen. Het advies van de interne beroepscommissie wordt als bijlage gevoegd.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

4.1. In een eerste exceptie betoogt verwerende partij dat verzoekster blijkens het verzoekschrift niet in eigen naam optreedt, maar vertegenwoordigd wordt door haar ouders, terwijl verzoekster op het ogenblik van indienen van dat verzoekschrift reeds meerderjarig was. De ouders hadden, zo besluit verwerende partij, niet de bevoegdheid om hun reeds meerderjarige dochter in rechte te vertegenwoordigen.

4.2. Het verzoekschrift tot nietigverklaring vermeldt weliswaar dat verzoekster wordt “vertegenwoordigd door haar ouders” en die ouders hebben het

ook ondertekend. Evenwel dient vastgesteld dat het in elk geval óók werd ondertekend door verzoekster zelf. Die omstandigheid leidt ertoe dat het verzoekschrift moet worden gelezen als -minstens mede- ingesteld door verzoekster in eigen naam.

Het verzoekschrift is alleszins slechts ontvankelijk in de mate dat het door verzoekster -op dat moment reeds meerderjarig zijnde- zelf is ingesteld. Overigens bevestigt zij in haar memorie van wederantwoord en in de laatste memorie de procedure “enkel namens en door haar” te voeren.

5.1. In een tweede exceptie voert verwerende partij aan dat verzoekster in haar verzoekschrift geen schending van een rechtsregel, noch van een beginsel aanhaalt, dat de middelen van verzoekster zeer onduidelijk en zelfs afwezig zijn en dat onduidelijke middelen onontvankelijk zijn, nu verwerende partij zich daartegen niet naar behoren kan verdedigen.

5.2. Verzoekster geeft in haar memorie van wederantwoord toe niet zo beslagen te zijn in het verwoorden van rechtsregels. Zij wijst erop dat er wel degelijk rechtsregels geschonden zijn, namelijk dat de school haar pedagogische, informatieve en begeleidingstaak niet naar behoren heeft vervuld, zoals in het schoolreglement nochtans staat vermeld, dat in het inleidend verzoekschrift ook de schending van het gelijkheidsbeginsel is aangehaald en dat ook de rechten van verdediging zijn geschonden door gebrek aan mededeling van belangrijke documenten. De memorie van wederantwoord ontwikkelt die drie middelen dan meer uitvoerig.

5.3. Overeenkomstig artikel 2, § 1, 3/, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, dient de verzoekende partij in het verzoekschrift een uiteenzetting te geven van de middelen die zij tot staving van het beroep tot nietigverklaring aanvoert. Om ontvankelijk te zijn, dient het verzoekschrift ten minste één ontvankelijk middel te bevatten. Onder middel wordt verstaan: de voldoende en duidelijke omschrijving van de overtreden rechtsregel of rechtsbeginsel en van de wijze waarop die regel of dat beginsel door de bestreden beslissing wordt geschonden.

Het moet gezegd dat verzoekster het de verwerende partij en de Raad van State niet gemakkelijk maakt om in de doorlopende tekst van haar inleidend verzoekschrift, waarin geen enkele onderverdeling of structuur is aangebracht, middelen te ontwaren. Verwerende partij zag zich er om die reden toe verplicht in de memorie van antwoord het verzoekschrift per alinea te reproduceren en telkens voor die alinea haar reactie te geven.

Dat verzoekster zelf niet erg beslagen zou zijn in het verwoorden van middelen, kan geenszins als excuus dienen. Nu verzoekster in de memorie van wederantwoord echter zelf aangeeft drie middelen aan te voeren, zal hierna voor elk van die vernietigingsgronden worden nagegaan of zij in voldoende duidelijke mate als middel in het inleidend verzoekschrift te onderkennen zijn. Een eventueel falen om reeds in het verzoekschrift op ontvankelijke wijze een middel te ontwikkelen, kan immers in de latere procedurestukken niet meer worden rechtgezet.

5.4. De beoordeling van de tweede exceptie valt bijgevolg samen met de beoordeling, hierna, van de ontvankelijkheid van elk afzonderlijk aangevoerd middel.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

6. Een eerste middel ziet verzoekster blijkens de memorie van wederantwoord in het feit “dat de school haar pedagogische- informatieve- en begeleidingstaak niet naar behoren heeft vervuld zoals in het schoolreglement - het ABC en het schoolwerkplan vermeld”.

Aangenomen dat verzoekster aldus een schending van bepaalde schoolregels en, zonder het zo te noemen, de schending van het beginsel *patere legem quam ipse fecisti* of van het zorgvuldigheidsbeginsel beoogt, stelt de Raad van State vast dat verzoekster in het inleidend verzoekschrift dienaangaande doet gelden dat “wij, de ouders op geen enkel ogenblik verwittigd werden door het gebruikelijke informatiekader [...] dat er problemen zouden zijn”, dat “in de agenda [...] nooit één nota [werd] ingeschreven [en] door de klastitularis, in tegenspraak met het

schoolreglement [...] vanaf februari zelfs niet meer gecontroleerd of afgetekend [werd]”, dat “ook de begeleiding in het dagelijkse schoolleven [...] niet werd toegepast”, dat “zij nooit gevraagd werd voor individuele remediëringsuren”, dat “ook het CLB die voor leerlingenbegeleiding moest zorgen [...] nooit contact met ons heeft opgenomen i.v.m. mogelijke problemen”, dat “er in het geval van [verzoekster] zeker niet aan permanente evaluatie is gedaan, nochtans een van de basisvoorwaarden voor degelijk onderwijs”.

Verzoekster beschrijft ook nog dat zij het mondeling en het schriftelijk gedeelte van het examen economie moest afleggen op één dag samen met nog een ander vak omdat zij ziek was geweest.

Beoordeling

7. De uiteenzetting van verzoekster geeft aan dat zij de begeleiding van de school ondermaats vindt en dat zij de school verwijt onvoldoende informatie te hebben geseind aan “wij, de ouders” (*sic*).

8. Deze grieven worden echter door verzoekster niet in een rechtstreeks verband gebracht met de wettigheid van de bestreden beslissing over het aan haar afgegeven oriënteringsattest en vermogen dan ook niet aan te tonen dat het niet geslaagd verklaren van verzoekster op onwettige wijze is gebeurd. Immers, is het één zaak of een leerling bewezen heeft de van haar verlangde kennis en kunde te bezitten, maar een andere, als zij die kennis en kunde -op zicht van de jaarresultaten- niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt.

Dat betekent dat, indien verzoekster verwerende partij terecht zou verwijten op onzorgvuldige wijze te hebben gehandeld door de haar door het schoolreglement en het schoolwerkplan opgelegde pedagogische, informatieve en begeleidingstaken niet of in onvoldoende mate te zijn nagekomen, dat hoogstens inhoudt dat verwerende partij schuld of mede schuld draagt aan het minder gunstige eindresultaat van verzoekster, maar niet dat het door verzoekster nu eenmaal behaalde resultaat daardoor plots gunstiger wordt en dat een en ander mag verantwoorden dat, ook al heeft zij het schooljaar niet met vrucht beëindigd, haar ter genoegdoening dan maar wel een diploma wordt afgeleverd.

9. Daarenboven merkt de Raad van State op dat verzoekster ten tijde van haar studies reeds meerderjarig was, zonder dat verzoekster in het inleidend

verzoekschrift aanwijst -en zonder dat de Raad van State spontaan ziet- welke van de regels in het schoolreglement en het schoolwerkplan de verwerende partij verplichtten “wij, de ouders” van een meerderjarige leerling te informeren.

Ook merkt de Raad op dat de oorzaak van het niet slagen van verzoekster niet primordiaal tijdens de loop van het schooljaar te situeren was, wat de vraag doet rijzen hoe de school nuttig signalen had kunnen geven of remediëren. Verzoekster heeft immers het C-attest gekregen omdat zij bij de proefwerken op het einde van het jaar zwaar onvoldoende behaalde voor de examens economie (een “afdelingsvak” in de gekozen optie economie-talen) en biologie en zij die tekorten niet kon ophalen bij de uitgestelde proeven. Verzoekster voert zelf aan dat zij tijdens het jaar te horen kreeg tijdens de contactavonden “dat zij zeker tot de beteren in de klas behoorde” en erkent dan ook terecht dat het formuleren van negatieve opmerkingen over haar leergedrag tijdens het schooljaar “moeilijk geweest [zou] zijn gezien haar 71% op dagelijks werk”.

Dat verzoekster tenslotte tijdens de examens ziek is geweest, dat dit een weerslag heeft gehad op haar resultaten voor economie en dat zij bij de bijkomende proef “zeer gestresseerd” was en met faalangst te kampen had, doet ook niets ervan af dat de resultaten ondermaats waren en, spijs de bijkomende proef die haar werd toegestaan, ook bleven. Verzoekster toont niet aan welke van de aangevoerde regels uit het schoolreglement zouden zijn overtreden, noch waarom het onzorgvuldig zou zijn, wanneer de klassenraad beslist in een afstudeerjaar aan die resultaten niet voorbij te kunnen zien.

10. Het middel kan niet tot nietigverklaring leiden.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

11. Een tweede middel leidt verzoekster luidens de memorie van wederantwoord af uit de schending van het gelijkheidsbeginsel.

Zij spreekt in de laatste memorie niet tegen, maar bevestigt integendeel, dat daarover in het verzoekschrift alleen op bladzijde 3 één alinea is terug te vinden. Daarin meent verzoekster dat “in hetzelfde leerjaar [...] verschillen-

de leerlingen gedelibereerd werden, zelfs voor dezelfde vakken [...] en dit zonder bijkomende proeven”, dat “hiervoor door de inrichtende macht geen verklaring gegeven werd, er waren geen deliberatiecriteria en wij hebben dus sterk de indruk dat het hier om willekeur gaat”. Op bladzijde 5 schrijft zij nog te weten “dat twee leerlingen nooit mogen vergeleken [...] worden”, maar dat zij het “toch vreemd [vindt] dat er in één en dezelfde klas voor dezelfde vakken met verschillende criteria beoordeeld wordt” en dat zij “bij navraag hiernaar geen antwoord [krijgt]”.

Beoordeling

12. Terecht merkt verzoekster op dat leerlingen niet onderling vergeleken mogen worden. Zij verhouden zich niet als concurrenten tot elkaar voor hetzelfde voordeel, zoals bijvoorbeeld wel het geval is bij een benoeming. Daarenboven zijn deliberatiesituaties die aan de oppervlakte als gelijk verschijnen, dat bij nader inzien niet omdat in de beoordeling van het al dan niet slagen van een leerling niet enkel met het zuivere cijferresultaat rekening moet worden gehouden, maar met de individuele context van elke leerling afzonderlijk. Dat de ene leerling wél gedelibereerd wordt voor een tekort en de andere een bijkomende proef wordt toegestaan, bewijst dus niet *ipso facto* een ongeoorloofde ongelijke behandeling.

Het komt er voor verzoekster dus op aan om aan de Raad van State aanwijzingen te verschaffen dat zij aan een andere beoordelingsmaatstaf is onderworpen dan andere leerlingen én zonder dat daarvoor een deugdelijke verantwoording bestaat. Het gelijkheidsbeginsel kan immers slechts geschonden zijn indien in rechte en in feite gelijke gevallen ongelijk werden behandeld zonder dat er voor deze ongelijke behandeling een objectieve verantwoording bestaat. Indachtig ook dat de deskundigheid en objectiviteit van de examinatoren wordt verondersteld, behoort het aan verzoekster die aanvoert dat het gelijkheidsbeginsel werd geschonden, dit vermoeden in het verzoekschrift met concrete en precieze gegevens aan het wankelen te brengen. Daarin slaagt verzoekster niet; zij blijft wat dat betreft erg vaag en maakt haar verwijten op geen enkel ogenblik concreet. Die vaagheid mag zij overigens niet meer goedmaken in de memorie van wederantwoord.

In de laatste memorie argumenteert verzoekster nog dat zij in de memorie van wederantwoord onder het tweede middel grieven heeft ontwikkeld met betrekking tot de motiveringsplicht, waarmee zij zou voortbouwen op een reeds in het verzoekschrift aangebracht middel. Dit kan niet worden aanvaard: nu de Raad

reeds de welwillendheid heeft getoond de ongestructureerde uiteenzetting van het inleidend verzoekschrift te begrijpen als de drie middelen die verzoekster definieert op bladzijde 2 van haar memorie van wederantwoord -en het tweede middel heet ontegensprekelijk aldaar “de schending van het gelijkheidsbeginsel”- kan verzoekster niet in de laatste memorie het geweer van schouder veranderen en aan het tweede middel een nieuwe grondslag geven.

13. Het middel, zoals het oorspronkelijk is aangevoerd, is ongegrond en, zoals het nader is uiteengezet in de latere procedurestukken, onontvankelijk.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

14. In haar memorie van wederantwoord heet het dat verzoekster een derde middel ontleent aan de schending van de rechten van de verdediging, “door gebrek aan mededeling van belangrijke documenten vb. de mogelijkheid tot vergelijking van verschillende leerlingen”.

Beoordeling

15. Deze grief is als zodanig niet terug te vinden in het verzoekschrift. Het is slechts in de memorie van wederantwoord -en dus laattijdig- dat zij deze grief aanbrengt en toelicht. Als verzoekster in de laatste memorie betoogt dat zij haar annulatieberoep op 10 november 2005 indiende en beschrijft hoe moeilijk het voor haar was geweest om documenten ter inzage te krijgen en dat ze ternauwernood het eigen herexamen mocht inkijken, bevestigt zij daarmee precies dat zij deze grief reeds in het inleidend verzoekschrift had kunnen doen gelden.

Het derde middel moet dan ook als onontvankelijk worden verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verworpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 januari 2011, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Lust,	staatsraad,
Geert Van Haegendoren,	staatsraad,
bijgestaan door	
Frank Bontinck,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Dierk Verbiest